

מאבק משותף
ישראלי-פלסטיני בי-ם
עמ' 5

גיליון 9 / 1 במארס 2023

בין חווארה לקפלן

לא צולם באוקראינה. הכפר חווארה יממה לאחר הפוגרום, 27 בפברואר 2023 (צילום: וואפא)

הכיבוש (ובהם פעילי מק"י וחד"ש) קוראים למחאה רחבה יותר. אך מארגני המחאה ההמונית מסרבים להתייחס לכיבוש המכרסם כבר עשרות שנים ביסודות הדמוקרטיה הישראלית. בנוסף הם מתעלמים מהאפליה הממסדית ממנה סובלת האוכלוסייה הערבית בישראל.

תחת קדושת ה"קונצנזוס" (שמקורו בתפיסות ציונות ליברליות הדוגלות בקיומה של "ישראל יהודית ודמוקרטית" מדומיינת), מושתקים הקולות הסבורים כי לא תיתכן דמוקרטיה עם כיבוש. קיימים לא מעט גורמים בהנהגת המחאה המודעים היטב לעובדה זו. הם מסכימים בחדרי-חדרים כי "יש בעיה עם זה", אך ממשיכים להיגרר אחר גנרלים בדימוס "כדי לא לאבד רוחב". הם מדקלמים את מסריהם של פוליטיקאים שלקחו חלק פעיל (לפעמים במשך עשרות שנים!) בדיכוי העם הפלסטיני ובתחזוקת הכיבוש.

אותם גנרלים ופוליטיקאים, יחד עם הרב"ט (מיל') יאיר לפיד, מנסים בכל כוחם למנוע את הרדיקליזציה של המחאה ההמונית, ולשמר את המסגרת הפוליטית הציונית-ליברלית. אלה חוסמים בגופם את המאבק לדמוקרטיה ללא כיבוש וללא אפליה.

רבים בתנועות המחאה חוששים כי לפיד ושותפיו יגיעו לפשרה עם שלטון הימין, בניגוד ליעדים שמציב המאבק. לפיד כבר עשה זאת בעבר - הוא כיהן כשר האוצר של נתניהו, לאחר שרכב על גב המחאה ההמונית נגד יוקר המחיה ב-2011 ("איפה הכסף?") כדי לזחול אל המשורה הרמה ולקדם מדיניות ניאו-ליברלית.

נחוצה מחאה לוחמנית, מאוחדת, נחושה, יהודית-ערבית, ובייחוד - דמוקרטית מלא-מלא.

בשטחים הפלסטיניים הכבושים רצח רודף רצח. בתוך ביצעו מתנחלים פוגרום בתושבי חווארה והסביבה. זאת על רקע גל פשיעה קטלנית; משבר כלכלי; מחאה פוליטית המונית חסרת תקדים נגד שלטון הימין; והתפטרות ראשונה של שר (אבי מעוז ההומופוב הגזען) שאפילו הוא הבין כי בנימין נתניהו הוא שקרן פתולוגי.

בתום חודשיים לכהונתו, אין לראש הממשלה סיבה למסיבה. העשייה הממשלתית פוסחת באופן מופגן על כל תחומי החיים האזרחיים, ואישור התקציב הפך פארסה (ר' עמ' 3). פעילות הממשלה, שריה וחברי הכנסת של הקואליציה מרוכזת כולה רק סביב מטרה אחת: השלמת ההפיכה המשטרית שתחסל את המרחבים הדמוקרטיים האחרונים שנותרו בישראל ותפלוס דרך למשטר פשיסטי. את זאת מבינים היטב המוני המפגינים המשתתפים שבוע אחר שבוע במחאות בערים הגדולות, במרכז ובפרפריה. כל צעד בו נוקטת ממשלת הימין לשלילת חירות האזרחים נענה בתגובה, וההפגנות מתעצמות.

השבוע התקיימו שלוש מחאות משמעותיות. הראשונה הייתה במוצ"ש (25.2, 300 אלף משתתפים, לדברי המארגנים); השנייה - נגד הכיבוש ובעקבות פוגרום המתנחלים (27-28 במרס); והאחרונה התקיימה עם סגירת גיליון זה: "יום השיבוש הלאומי" אותו יזמו הורים ותלמידים; מרצים וסטודנטים; עובדי הייטק; ורופאים. במהלך היום נחסמו כבישים ורחובות מרכזיים ברחבי הארץ.

אלה שלושה מוקדי מחאה נגד ממשלת הימין, אך כל אחד מהם משקף אידאולוגיה שונה. משתתפי ההפגנות נגד

מכתבים למערכת

מצוקת פליטים אוקראינים בישראל

בישראל שוהים כעת כ-14 אלף אזרחי אוקראינה שנמלטו למדינה מאז הפלישה הרוסית בשנה שעברה. הם אינם זכאי חוק השבות. נוסף להם שוהים בישראל כ-20 אלף אזרחי אוקראינה שהיגרו משיקולים שונים: תיירים, מבקשי מקלט, עובדים ועוד. מאז פרוץ המלחמה, אין באפשרותם לשוב לבתיהם.

שתי הקבוצות הללו מוגנות כיום מפני הרחקה לארצן, ושוהות בישראל כדין. אולם במלאת שנה לפרוץ המלחמה, המענים שהמדינה סיפקה כדי לסייע לחלקם מתפוגגים. ממשלת ישראל לא עשתה די מלכתחילה, וכעת עליה להתעשת. חיוני למפות ולאפיין את הצרכים העדכניים של אלה המנועים מלחזור לבתיהם, ולתת להם את המעטפת הסוציאלית להם זקוקים.

זמן קצר לאחר פרוץ המלחמה, הודיע משרד הרווחה הישראלי כי יעניק סיוע בסיסי לאלה שנמלטו. זאת במסגרת המוקד "צו השעה" שהוקם לצורך העניין. הסיוע ניתן רק לאזרחים אוקראינים שהגיעו לישראל החל ב-24 בפברואר אשתקד. מדובר בקבוצה הכוללת ברובה נשים ו-3,000 ילדים. סל התמיכה כלל גישה לשירותי בריאות ראשוניים במסגרת מרפאות "טרם"; ביטוח בריאות לבני 60 ומעלה; ומכסה מוגבלת של תווי קניה למזון. מסגרות דיור כמעט שלא הוקצו לפליטים. זאת בשל דרישת המדינה כי יתארחו בבתי הישראלים שהזמינו אותם לשהות בישראל. סיוע מוגבל זה, שניתן לפליטים בחודשים הראשונים למלחמה (ורק לאלה שהגיעו לישראל מאז שפרצה), פחת בחלוף הזמן. הוא כבר לא עונה על צרכיהם של אלה ששוהים בישראל כבר שנה וחסכוניותיהם אוזלים.

שנה לאחר פרוץ המלחמה, נרשם גידול בהחלטות של סירוב כניסה לישראל ובהגבלת התעסוקה: במאי 2022 הודיעה אמנם שרת הפנים דאז איילת שקד, כי רשות האוכלוסין לא תאכוף את האיסור על העסקת אזרחים אוקראינים בחלוף שלושה חודשים מהגעתם לישראל. אולם שלושה ימים בלבד לפני שהושבעה ממשלת הימין, פורסמה מדיניות חדשה של משרד הפנים. לפיה, אזרחי אוקראינה שהגיעו לישראל מאוקטובר 2022 ואילך לא יוכלו לעבוד גם בחלוף 90 יום מהגעתם.

בקרב הפליטים נרשמות תופעות עוני ואי-ביטחון תזונתי. מחריפה גם המצוקה הכלכלית. חסכוניות שהיו לחלקם אוזלים, והגזירות שהטיל משרד הפנים מקשות עליהם במציאת תעסוקה הולמת. מחפשות העבודה הן בעיקר נשים ורבות מהן אימהות לילדים קטנים. לכן, אפשרויות התעסוקה שלהן מוגבלות למדי. כמו כן, שירותי הבריאות הניתנים במסגרת שירותי המוקד "צו השעה" כבר לא עונים לצרכים הרפואיים הגוברים של הפליטים. אסור להפקיר את פליטי אוקראינה שבמצוקה. אם לא ימצא פתרון, לנשים הן עלולות ליפול קורבן לסחר בבני אדם או להידרדר לזנות הישרדותית.

עו"ד אורלי לוינזון-סלע

א.ס.ף, ארגון סיוע לפליטים ולמבקשי מקלט בישראל

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

בעלים של שעון קרטייה וגם רולקס ומרצדס

"ח"כ דוד אמסלם צפוי להתמנות בקרוב לשר בממשלת נתניהו. הוא ימשך שר נוסף במשרד המשפטים, ויהיה מעורב בקידום ההפיכה השלטונית שמקדמת הקואליציה. אך לאמסלם חוב פתוח לציבור: הוא טרם הגיש הצהרת הון כנדרש בחוק, עם סיום כהונתו בממשלה ה-35. בנובמבר 2022 פרסמנו כי השר אמסלם הוא אחד מהשרים היחידים שטרם הגישו למבקר המדינה את הצהרות ההון שלהם."

שבי גטניו, "שקוף", 15.2

הכלב המחשילי הלועס את זנבו

"השבוע כתבו לי כמה קוראים בשאלה מדוע אני מתעלם מ'הכאוס' שמטפחת הממשלה בחקיקה לקראת ההפיכה השלטונית. 'אל תצטט בתשובה את ישעיהו לייבוביץ', כתב אחד מהם. אך אין מנוס מלהזכיר כי לייבוביץ אמר לפני שנים כי 'מה שאנחנו עושים שם - בשטחים הכבושים - יגיע לפתחנו'. אכן, מאז כבשה ישראל את השטחים הפלסטיניים, עסקו כל הממשלות, לרבות אלה שהייתה חברה בהן מפלגת מרצ, במימוש תחזיתו של הפרופסור. מה שמתברר כעת הוא סופו הבלתי נמנע של התהליך - כאשר הכלב המחשילי לועס את זנבו המשפטי ובמיוחד את העצם שבזנב, הלא היא בית המשפט העליון."

גדעון עשת, הבלוג "כלכלה שחורה", 18.2

חשיפה: המיליונים של מק"י

"רביב דרוקר נותן הרצאות לחברי מק"י (המפלגה הקומוניסטית הישראלית) בתמורה ל-20,000 שקל להרצאה."

ציוץ של אשת הימין כנרת בראשי, 19.2

רביב דרוקר וח"כ עודה, כבר לא

"מעולם לא עשיתי הרצאות עבור מק"י או לכל גוף אחר, לא ב-20 אלף שקל ולא בשום סכום אחר. כידוע לכל מי שרואה את שידורי, ח"כ איימן עודה ואני ביחסים רעים מאוד אחרי שהוקמה ממשלת השינוי."

ציוץ של העיתונאי רביב דרוקר, 19.2

השרים בממשלת הימין מלא-מלא הפגינו נגד עצמם

"רבים מתושבי לוד הגיעו לקריית הממשלה בירושלים ומחו על הפשע הקשה בעירם. הם צודקים, כמובן, אך זה לא הסיפור. חלק משרי הממשלה יצאו משיבת הממשלה השבועית וירדו להזדהות איתם. אכן, הדבר נשמע כמו בדיחה: שרים בממשלה, שתפקידם לפתור את בעיות תושבי לוד, יצאו להפגין לצידם ונגד עצמם. בין המפגינים לשרים גישר השר לביטחון לאומי, איתמר בן גביר, שנבחר כדי להחזיר לאזרחים את ביטחונם האישיו."

יואב לימור, "ישראל היום", 20.2

פיטר אלפי עובדים וטוב לו

"המנכ"ל הפורש של טבע קיבל מצנח זהב בשווי 14 מיליון דולר, אך האופציות של העובדים חסרות ערך."

כותרת ב"ה מרקר", 12.2

תקציב ישראלולף בביביסטאן

חוקרים אצבע בעין הציבור: ההצבעה בממשלה על תקציב המדינה (צילום: משרד התקשורת)

שצריך יהיה להוסיף לבתי החולים או את כמות הכיתות שצריך יהיה לבנות בבתי הספר. התפיסה הניאו-ליברלית קובעת כי למדינה אסור לתכנן, וכי עליה לנהל את חיי האזרחים מקיצוץ לקיצוץ.

אולם כאשר מדובר בצבא, קל למקבלי ההחלטות לתכנן מדיניות מראש, ואף להחליט על קיצוצים השנה ובשנתיים הקרובות כדי לממן את המלחמות ואת העמקת הכיבוש. בהשלכות הקיצוצים יאלצו לשאת גם הממשלות הבאות. אכן – מתכננים מראש מלחמות, אך "לא מסוגלים" לתכנן מדיניות דיור, רווחה, חינוך או בריאות ראויה.

התקציב דווקא קטן

ובכן, מה בדיוק אישרו השרים? בעיקר סעיף אחד: היקף התקציב. על פי פרסומים, יעמוד התקציב לשנת 2023 על 484 מיליארד שקל, זאת לעומת 452 מיליארד שקל בשנת 2022. הגידול נראה משמעותי. אך על פי תחקיר שפרסם אתר "דבר" ההסתדרותי (19.2), הגידול מתגמד על רקע האינפלציה שהגיעה במהלך 2022 ל-5.3%. בשל הקיצוץ בתקציב יחד עם גידול האוכלוסייה (בין היתר בשל ההגירה מאוקראינה ומרוסיה – ראה מכתב בעמ' 2), נרשם קיפאון בגודל התקציב לנפש, ואפילו שחיקה של 0.5% בהשוואה לתקציב השנה שעברה.

לצרכי השוואה: ב-2020 גדל התקציב הרגיל (בניכוי האינפלציה של השנה הקודמת) ב-2% לנפש; ב-2021 - ב-4.28%. אך ב-2022 נבלם הגידול, והוא יהיה אפסי. נתונים אלה לא כוללים את התקציב המיוחד להתמודדות עם מגפת הקורונה, שהזניק את גידול התקציב ב-2020 וב-2021. לדברי כתב "דבר" ארז ריבי: "מסגרת תקציב מוקצצת תשפיע על תת-השקעה עקבית של ישראל בדיוור, במבני חינוך ובתחבורה. מציאות כואבת נוספת היא שחיקת השכר במגזר הציבורי, המקשה על איוש משרות בתפקידים רבים במערכת החינוך, במשטרה ובמערכת הרווחה".

אפרים דויד

ממשלת הימין מלא-מלא הצביעה בשבוע שעבר (24.2), לאחר דיון בן 27 שעות, על אישור התקציב לשנים 2023 ו-2024. מדוע ישראל היא המדינה היחידה בעולם לה תקציב דו-שנתי? על כך נעמוד באחד מהגיליונות הקרובים של "זו הדרך".

דבר חמור ביותר באותם דיונים הוא שהשרים שאישרו את התקציב כלל לא קיבלו את חוברת התקציב. בחלוף הימים מתבהרים פרטים נוספים שלא נמסרו לתקשורת לאחר ישיבת הממשלה. לפי הודעת משרד האוצר (26.2), "לצורך כינוס התקציב, החליטה הממשלה לבצע קיצוץ רוחבי כללי בגובה 3% בשנת 2023, ב-3% נוספים בשנת 2024, ובשיעור של 1.5% נוספים בשנת 2025".

במילים אחרות: תקציב המדינה המתוכנן לשנת 2025 יהיה נמוך בכמעט 8% לעומת התקציב הנוכחי. בישראל נהוג שלא לקצץ כלל בתקציב הביטחון, ולכן הקיצוצים חלים על כל תחומי החיים האזרחיים - מכיתות (שלא ייבנו) ועד מיטות בבתי החולים (שלא יתווספו למרות הגידול באוכלוסייה).

משרד האוצר הודיע כמו-כן כי החליט "לקצץ תקני כוח אדם בשיעור של 2% ביחס לעובדי המטה ו-0.5% ביחס ליתר עובדי הממשלה בכל אחת מהשנים". מדובר בקיצוץ נוסף שיתפרש על פני שלוש שנים.

הפעם, יהיו אלה בעיקר אלפי עובדי מדינה שיאבדו את מקום עבודתם. בעתיד, עלולים אלה להיות מורים, אחיות ועובדים סוציאליים. כיצד ניתן "לצמצם" אחד מכל 12 עובדים? התשובה פשוטה: פיטורי עובדים וביטול תקני עובדים שיצאו לגמלאות, נפטרו או פרשו כתוצאה ממחלה.

מה מסתתר מאחורי הדילים המלוכלכים?

הקיצוצים האלה במשרדי הממשלה (להוציא הצבא), שיבוצעו במהלך שלוש השנים, היו תנאי לסגירת העסקאות והסיכומים עם כמה משרי הממשלה, ובייחוד חברי המפלגות הגזעניות והחרדיות. הדילים המלוכלכים (ההסכמים הקואליציוניים שנחתמו טרם הבחירות) צפויים לעלות לציבור עשרות מיליארדים. מה המספר המדויק? רצינו לכתוב "איש אינו יודע", אך הדבר נכון חלקית: איש אינו יודע מלבד ראש הממשלה בנימין נתניהו, אנשי סודו ובכירי משרד האוצר.

למרות הסכנה הנשקפת לשלמות הקואליציה, מסרבים אנשי האוצר והעומד בראש המשרד, בצלאל סמוטריץ', לחשוף לאן בדיוק יופנו הכספים של משלמי המיסים.

ישנם הרואים את הנולד: ביום תחילת הדיונים על אישור התקציב (23.2), השבית השלטון המקומי בראשות איש הליכוד חיים ביבאס את שירותי העיריות. זאת במקביל לשביתה של ארגון המורים (השנייה החודש), הדורש תוספות של 30% בשכר.

חרף היעדר פרטי התקציב, מיהרו נתניהו וסמוטריץ' לחתום על הסכם עם "המפלגה" החזקה בישראל - זו הנמצאת תמיד בשלטון וזוכה בתוספת תקציבית קביעות: הצבא (או בשמו המכובס "מערכת הביטחון"). תקציב צבא הכיבוש יגדל בכ-9 מיליארד שקל. התוספות ברובן ינוצלו למימון הפנסיות של הקצינים הבכירים; להיערכות (נוספת) למלחמה נגד איראן; ולמימון התוכנית הרב-שנתית.

מתברר כי מנהיגי "ביביסטאן", חממה של הניאו-ליברליזם הפראי, וכך גם נביאייהם מפורום "קהלת", חסרי יכולת חשיבה לטווח ארוך. הם אינם מביאים בחשבון את כמות המיטות

לקראת סיום ההפגנה עצרה המשטרה כמה פעילים תוך שימוש באלימות קשה. שוטר היכה פעיל בעת שהשליך אותו לניידת.

בבאר שבע ניסו שוטרים להחרים ציור שהציג את הדגל הפלסטיני. זאת, בעת שעשרות מחו סמוך למרכז המורים. בין הקריאות שהשמיעו המוחים: "זו לא טעות, זאת מדיניות". הח"כ הגזען אלמוג כהן (עוצמה יהודית) השתלח במחאה בבירת הדרום ואיים ב"הרס החגיגה" ובקריעת דגלים פלסטיניים. הוא כינה את חיילי צה"ל "קדושים".

חברי ארגון המורים נערכים לשביתות אזוריות

יו"ר ארגון המורים רן ארז מסר השבוע (26.2) כי חברי הארגון יחלו בשביתות אזוריות במחאה על תנאי העסקת המורים. לדבריו, משרד האוצר מציע למורים תוספת "מבזה" במסגרת המו"מ לחידוש ההסכם הקיבוצי: תוספת של 2% לשכר המורים הוותיקים, ושל 500 שקל בלבד לשכר יתר המורים. בתוך כך, הודיע איגוד הצהרונים המאוגד בכוח לעובדים, כי ישבית במהלך השבוע את הצהרונים בירושלים מ-13:45 עד 17:00.

ארגון המורים כבר החל בעיצומים: "נוכח הצעת האוצר המבזה להסכם קיבוצי חדש, ארגון המורים מודיע על חידוש העיצומים", נכתב בהודעה. ארגון המורים דורש תוספת בגובה 30% לשכר כלל המורים בחינוך העל-יסודי. זאת כדי לתמרץ את כניסתם של אנשים איכותיים לתחום ההוראה ובכך להיטיב עם התלמידים. כחלק מהעיצומים לא יעניקו המורים ציונים ולא ייצאו לפעילויות כלשהן מחוץ לכותלי בית הספר. אושר לקיים טיולים מתוכננים, אך לכיתות י"ב בלבד. יתר הטיולים שתוכננו - יבוטלו.

יו"ר ארגון המורים, רן ארז, הדגיש: "משרד האוצר מחריב את החינוך העל-יסודי, והגיש הצעה מבזה הפוגעת במורים ובתלמידים. כנראה שאצלם הגרוש חשוב יותר מאיכות החינוך. אנו מחדשים את המאבק, ונחריף אותו עד כדי שביתה כללית".

סרבן הכיבוש כבר יותר מ-100 ימים בכלא הצבאי

הסרבן נזה שבתאי-לוינ נמצא זה 105 ימים בכלא הצבאי עקב סירובו לקחת חלק בכיבוש. "הוא נמצא בכלא, אך מאות מתנחלים פורעים מסתובבים באופן חופשי וחקים אף יושבים בממשלה", מסרה רשת מסרבות. שבתאי-לוינ סירב להתגייס לראשונה בספטמבר, יחד עם שלושת חבריו: שחר שורץ, עינת גרליץ ואביתר משה רובין. מאז, שלושתם השתחררו מהכלא, אך נזה ממשיך לשלם את המחיר על התנגדותו לצבא הכיבוש ולאפרטהייד. נזה ורבים נוספים לוקחים על עצמם בחירה אמיצה וסולידרית שגובה מהם מחיר גבוה, אך לא גבוה כמו שיתוף פעולה עם צבא הכיבוש", נמסר.

שבתאי-לוינ כתב באחרונה: "אנו נמצאים בתחילתה של תקופה חדשה במציאות הפוליטית בישראל. לנו, צעירים הנמצאים לפני גיוס, היכולת להחליט כיצד ברצוננו להגיב לרוחות השינוי. השלב הראשון הוא לשאול: את מי אנחנו משרתים? מי מחליט על מדיניות הצבא? ומי מרוויח מהמציאות הזו? ישראל מעולם לא הייתה מדינה דמוקרטית, ומטרתה תמיד הייתה שימור העליונות היהודית".

הפגנות המוניות עקב הפוגרום בחווארה

הפגנות מחאה רבות נערכו השבוע (27.2) בעקבות פוגרום המתנחלים ביישוב הפלסטיני חווארה ובסביבתו. המחאות התקיימו ברחבי הארץ ביוזמת חד"ש וארגונים נגד הכיבוש. הפגנות ועצרות התקיימו בתל-אביב, בירושלים, בחיפה, בנצרת, בבאר שבע, בצומת אעבלין, בצומת כפר קרע, בהרצליה, בצומת רעננה, בכפר כנא, בשפרעם, ברחובות, במשמר הירדן ובמצפה רמון. עצרת גדולה נערכה בעיר סחנין (28.2) ביוזמת ועדת המעקב של האוכלוסייה הערבית.

בתל אביב צעדו כאלף מפגינים מכיכר הבימה לעבר הקריה וחסמו את התנועה בצומת עזריאלי. המפגינים קראו: "לא לממשלה של פשיסטים", "יהודים וערבים מסרבים להיות אויבים", ו"אין דמוקרטיה עם כיבוש". המפגינים נשאו שלטים המזדהים עם כאבם של תושבי חווארה, קראו קריאות נגד השרים איתמר בן גביר ובצלאל סמוטריץ', והניפו דגלים אדומים ופלסטיניים. על השלטים שהניפו נכתב: "אין דמוקרטיה עם כיבוש", "די לכיבוש" ו"עם חווארה".

משטרת תל-אביב הודיעה על שלושה עצורים. אחד מהם, בן 19, נעצר בחשד לריסוס גז פלפל לעבר מפגינים. באירוע נפגעו באורח קל אישה וגבר. האישה פונתה לבית החולים והגבר טופל במקום. שני מפגינים נוספים נעצרו "בחשד להפרת סדר". רוכב קורקינט ניסה לחטוף דגל פלסטיני מידי אחד המפגינים, התעמת עמו ועוכב בידי המשטרה.

בחיפה התכנסו מאות בעצרת המחאה שנערכה בצומת בית הקרנות. במהלכה קרא ח"כ לשעבר עיסאם מח'ול (חד"ש) להעמיק את המאבק היהודי-ערבי נגד שלטון הימין. בעצרת השתתף גם מזכ"ל מק"י, עאדל עמר.

מאות השתתפו בהפגנה בירושלים, שהתקיימה ברחבת המשביר הישן במרכז העיר. ח"כ עופר כסיף (חד"ש) שהשתתף בהפגנה אמר בנאומו: "למרבה הבושה, ישנם חברי כנסת החוגגים את הפוגרום הידודי-נאצי בחווארה".

במהלך ההפגנה ניסו שוטרים להחרים דגלי פלסטין בכוח. בתגובה, פרצו המפגינים לרחוב, חסמו אותו וצעדו למעון ראש הממשלה בבלפור. שם, הצטרף להפגנה יו"ר חד"ש-תע"ל, ח"כ איימן עודה, שקרא "להמשיך את המאבק המשותף נגד הכיבוש ונגד ההפיכה המשטרית בכל החזיתות".

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

בונים שיתופי פעולה עם הפלסטינים בי-ם

מרכיבים באופן כמעט מוחלט את קבוצות החשיבה והתכנון שלנו. לצערי, אין בשורותינו הרבה הורים - הפעילות הפוליטית מאוד מאומצת, והם לא מסוגלים להתפנות אליה במקביל לגידול ילדים.

מהם המאבקים המרכזיים בהם לקחתם חלק בשנים האחרונות?

ישנן שכונות שנמצאות תחת איום של טיהור אתני, ותושביהן מעוניינים בחלקם בשיתוף פעולה עם אוכלוסייה ישראלית יהודית. אנחנו מצטרפים להפגנות שלהם, מפיצים את הסיפורים של השכונה, מגיעים למשמרות הגנה על בתים מפני פינוי ועוד. הפינויים הם נושא מרכזי בעיר. נושא חשוב נוסף הוא הריסות בתים המתרחשת בקצב מסחרר. ישראל משתמשת בכלי הזה לדיכוי האוכלוסייה הפלסטינית והופכת את חייה בלתי אפשריים.

אחד המאבקים המרכזיים שהצטרפנו אליהם נערך בג'בל מוכאבר, שם התארגנה קבוצה שהפגינה בקביעות סמוך לעירייה. לכל שכונה וקהילה בעיר שיקולים שונים, אך אנחנו משתפים פעולה עם כל מי שמעוניין בכך. כרגע אנחנו מעורבים במאבקים בוואדי קדום, בשיח' ג'ראח ובסילוואן. כאמור, העיקרון המנחה הוא הבנת הצרכים של תושבי השכונות. עם זאת, אנחנו שומרים את הזכות לפעול במערב העיר באופן חופשי יותר.

הפגורם בחווארה הדגיש את הקשר בין ההפיכה השלטונית לכיבוש. כיצד אתם מביאים את המסרים שלכם למחאה?

כאשר התחלנו לדון בהצטרפות למחאה שאלנו את עצמנו האם יש טעם להצטרף להפגנות. הגדרנו יעדים מאוד ברורים. חשבנו מה ברצוננו לקבל מההצטרפות למחאה, אך גם מהם הקווים האדומים שעליהם לא נתפשר. כל שבוע אנחנו מבצעים הערכה מחודשת ומשנים את הפעילות בהתאם. אנחנו מקפידים מאוד להתחייב כמה שיותר לפעילות שטח וזאת לפני פעילות ברשתות החברתיות.

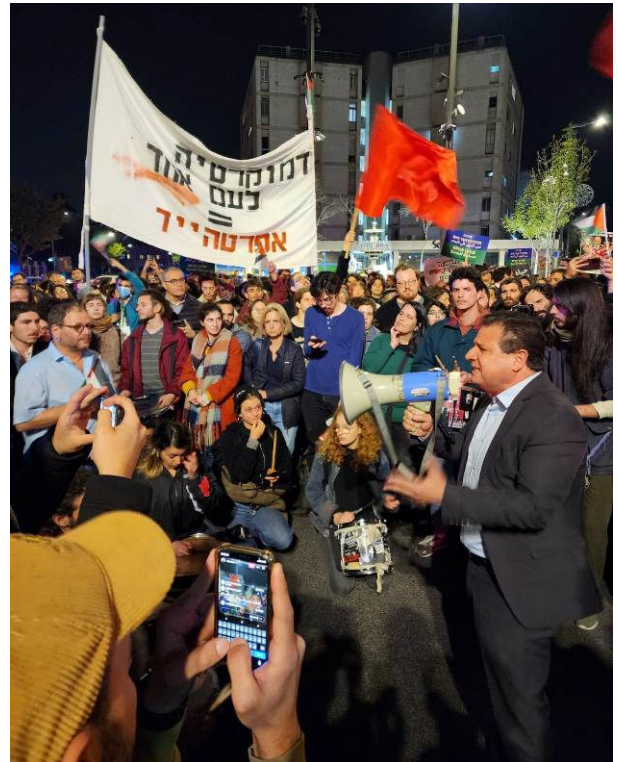
אחד היתרונות המרכזיים בהצטרפות למחאות ההמוניות הוא האפשרות להביא לרדיקליזציה של הציבור. כך ניתן גם לגייס אנשים למאמץ שלנו. פעילות השטח גובה מחיר פיסי, נפשי וחברתי כבד. אנחנו מתאמצים להרחיב את שורותינו כל הזמן - פעילים חדשים מעניקים לוותיקים כוח להמשיך, ולהיפך. אחרי המחאות בבלפור, הצלחנו לצרף פעילים רבים, ואנחנו מקווים שכך יקרה גם הפעם.

עם זאת, ההשתתפות בהפגנות מורכבת. חיוני בעינינו שלא לפגוע בקשרים שלנו עם האוכלוסייה הפלסטינית בעיר. הסולידריות איתם וההשתתפות במאבקה הן הסיבות שלשמך הקמנו את "פרי ג'רוזלם".

כיצד נראה העתיד של "פרי ג'רוזלם"? באילו עוד מאבקים תרצו להשתתף?

אנחנו משקיעים מחשבה רבה בתכנון לטווח הרחוק. קיימים מאבקים רבים שאנחנו מעוניינים להשתלב בהם, אך טרם עלה בידנו. למשל - מאבקי העובדים בעיר, כמו זה של שליחי חברת "וולט" שברובם פלסטינים, ושל עובדי הבניין, המתמודדים כל שבוע עם תאונות עבודה קטלניות, ושל עובדי הקבלן המועסקים בתנאים נצלניים. מאבקים אלה הם בחלט מרכיב בהתרחשות הפוליטית בעיר ובמאבק בכיבוש.

תום קורי

הפגנה נגד הכיבוש בירושלים (27.2), במחאה על הפגורם בחווארה (צילום: זו הדרך)

"פרי ג'רוזלם" היא התארגנות שמאלית הפועלת נגד הכיבוש ברחבי העיר ירושלים. "פריג", כפי שקרויה ההתארגנות בפי פעיליה, שמה למטרה ליצור ולתחזק שיתופי פעולה עם האוכלוסייה הפלסטינית במזרח ובמערב העיר. השבוע ראיינ "זו הדרך" את ס', פעילה מרכזית בהתארגנות.

מתי הוקמה "פרי ג'רוזלם"? באילו תחומים היא פעילה?

ההתארגנות החלה בחלה ב-2014, כאשר פעילים מרחבי ירושלים החלו לקחת חלק בפעילויות שארגנה האוכלוסייה הפלסטינית שחיפשה נאשיות שותפים למאבקה. הרעיון שהעלנו היה להקים התארגנות שתאפשר לפעילים לבטא סולידריות עמה. זאת בהתאם לצרכי הקהילה. לא רצינו לגבש ארגון נוסף בו קובעים היהודים את כללי המאבק.

ההתארגנות צברה תאוצה בעיקר בתקופה בה התגברו המתקפות האלימות על תושבי עיסאווייה. המשמרות שארגנה 'פרי ג'רוזלם' עזרו מאוד לתושבי השכונה. מה שמעניין ב'פריג', הוא שבניגוד לכל הארגונים שכולנו מכירים, קל וחומר אלה הפועלים היום בזרם המרכזי, אין לנו מנהיגים. אנחנו לא מזהים עם אדם מסוים, אין לנו דובר ואין לנו פעילים קבועים. אנחנו פועלים באופן דינמי, ומעודדים אנשים שונים להנהיג את הפעילות. מאוד מקובל גם להפסיק את הפעילות. לכן האופי של הקבוצה משתנה מתקופה לתקופה. אנחנו פועלים באופן לא היררכי. מה שמנחה אותנו הוא הרצון להישאר מקומיים וליצור שיתופי פעולה עם האוכלוסייה הפלסטינית.

מי מרכיב את ההתארגנות וכמה חברים בה?
ישנם סטודנטים וצעירים רבים שפעילים אצלנו. אלה

ח"כ עופר כסיף נואם (26.3) בהפגנה נגד פיטורי המורה עמיר קלינגר בראשון לציון (צילום: דמוקרט טיו)

בוטלו פיטורי המורה שדן עם תלמידיו בהפיכה המשטרית שיעור ראשון בדמוקרטיה פעילה

נכתב במפורש כי מדובר בזימון לפני פיטורים.

בעיריית ראשון לציון לא למדו היסטוריה

לעיריית ראשון לציון, חשוב להזכיר, היסטוריה עגומה רצופה בניסיונות השתקה של מורים. המקרה של קלינגר רחוק מלהיות הראשון בו מדכאת העירייה את חופש הביטוי והשיח הפוליטי בבתי הספר. לפני כשלוש שנים פוטר ד"ר מאיר ברוכין, מורה לאזרחות שלימד בתיכון מקיף ט' בעיר, לאחר שניהל עם תלמידיו שיח ביקורתי בנושא פעילות צה"ל. גם אז תירצה עיריית ראשון לציון את מעשיה בקבלת תלונות מצד תלמידים והורים. בלעג לרש טענה אז, כי ההחלטה בדבר סיום העסקתו נתקבלה "בהסכמה משותפת" עמו.

המקרה שב ומלמד, כי משרד החינוך עסוק בשלו. חוק החינוך הממלכתי מעודד את חיזוק כוח השיפוט והביקורת ואת טיפוח הסקרנות האינטלקטואלית, המחשבה העצמאית והיחזמה בקרב התלמידים. אך כל אלה עורבא פרח בעיני השר יואב קיש והפקידות הבכירה במשרד החינוך. תגובתו המתחמקת לפיטורי קלינגר הייתה: "המשרד אינו המעסיק של העובד, ולכן אינו צד בעניין".

תפיסת "אינו צד בעניין", בה דוגל משרד החינוך, באה לכיטוי כבר כאשר שלח מנכ"ל משרד החינוך לעובדי ההוראה (20.2) איגרת בה ביקש לחזק את עובדי ההוראה אשר שומרים על הילדים "כבועה ערכית" ומאפשרים להם "להתרכז בלמידה", תוך שהם מבדדים אותם מהמציאות הפוליטית ומהמחאה ההמונית המתרחשת בסביבתם.

נכון לעכשיו משליטים בכירי מערכת החינוך הישראלית אווירת טרור, סתימת פיות ודיכוי חופש הביטוי והשיח הביקורתי של המורים. מדיניות זו עלולה להצמיח דור של בני נוער חסרים את היכולת לעבד מורכבויות והנעדרים יכולת לחשיבה דמוקרטית וביקורתית. כתוצאה מכך, עלולים אותם בני נוער לאמץ נטיות פשיסטיות.

אווירה זו אינה גזירת גורל אלא מרכיב במדיניות שמקדמת הממשלה. על ראש עיריית ראש"צ, רוז קינסטליך; מחזיקת תיק החינוך בעיר, ליאל אבן זהר; וראש מנהל החינוך בעיר, אטי אדר, להביט באימה בתוצאות הבחירות האחרונות בעיר. אלה הביאו להתחזקות הרשימה הכהניסטית של הציונות הדתית פי 3 ביחס לבחירות הקודמות. מגמה זו מעידה, כי עליית הכהניזם היא במידה רבה תוצאה של סתימת הפיות ושל דיכוי השיח הדמוקרטי.

שמואל אורניץ

עיריית ראשון לציון חזרה בה (26.2) מהפסקת עבודתו של המורה עמיר קלינגר. קלינגר, מורה במרכז למחוננים "רון ורדי" בעיר, שוחח עם תלמידיו בנושא החקיקה האנטי-דמוקרטית וניסיון ההפיכה המשטרית שמקדמת ממשלת הימין. בעקבות זאת דרש מנהל המרכז, ד"ר עופר קרן, לפטר. קלינגר מלמד מחשבה ביקורתית וכתובה יוצרת במרכז למחוננים במשך עשור.

למרות שמעסיקיו של קלינגר הודיעו לו כי עבודתו לא תופסק, הם דרשו ממנו להתייצב לשימוע לפני פיטורים בבנייני החברה העירונית ראשון לציון, האחראית להעסקתו. בעת השימוע הפגינו מול הבניין כ-200 עובדי הוראה, מרצים, מורים ופעילי חד"ש בהם ח"כ עופר כסיף.

קלינגר הגיע לשימוע עם עורכת דינו גבי לסקי. לפני כניסתם לפגישה מסרה לסקי: "בושה שאנחנו נדרשים להיכנס לשימוע. אם אמרו למרשי שאין כוונה לפטר, מדוע לא ביטלו את השימוע?". המפגינים מול בניין העירייה קראו: "לא נאפשר את עמיר לפטר" ו"כולנו יחד, בלי אימה ופחד", ונשאו שלטים נגד סתימת הפיות בהובלת עיריית ראשון לציון. ח"כ כסיף הביע את תמיכתו במורה וסיפר כי הגיע להפגנה מוועדת החוקה של הכנסת "בה סתימת פיות היא עניין שבשגרה". עם סיום דבריו קראו המפגינים: "הפשיזם לא יעבור".

20 אלף חתומים נגד סתימת הפיות

ביום פרסום הידיעה בדבר ביטול פיטוריו של קלינגר, התארגנה הפגנת מחאה מול מרכז "רון ורדי". להפגנה הגיעו בהתראה קצרה כ-150 משתתפים. במקביל, פנו הורים ותלמידים במכתב מחאה למנהל המרכז ד"ר עופר קרן. למכתב צירפו עצומה הקוראת לבטל את השימוע, עליה חתמו יותר מ-20 אלף איש. גל ההדף הציבורי שיצרו הפיטורים כפה על עיריית ראשון לציון למזער את הנזקים שגרמה, ולגמד את משמעותו ואת השלכותיו של המקרה החמור.

העירייה פרסמה גילוי דעת בו טענה, כי קלינגר מעולם לא פוטר. בהודעתה טענה העירייה: "דובר בבירור תלונה שקיבלה החברה העירונית המעסיקה את המורה. את התלונה הגיש מנהל בית הספר, השייך למשרד החינוך, ובה האשים את קלינגר בהתנהלות בניגוד להנחיותיו ובגרימת אי נחת לבאי בית הספר".

ניסיון ההתנערות מפיטוריו הבלתי חוקיים של קלינגר סותר את המציאות: במכתב ששלחה החברה העירונית לתרבות, ספורט ונופש בראשון לציון, המפעילה את מרכז "רון ורדי",

שלטון השמאל בנפאל תחת איום

רץ ברשימה מאוחדת יחד עם מפלגת ימין שמרני קטנה ומפלגה סוציאליסטית נוספת. הפילוג והאנטגוניזם בין הפלגים באו לביטוי בירידה ניכרת של שני הגושים הקומוניסטיים בסקרים. זאת במקביל להתחזקות כוחות הימין.

מנהיג הקומוניסטים ק.פ. שרמה-אולי (צילום מסך: יוטיוב)

על רקע זה, תוצאות הבחירות הסופיות היו מפתיעות: על אף היחלשות המפלגות הקומוניסטיות, הן הצליחו לבצר את מעמדן כגורם מכריע בהרכבת הממשלה לאחר הבחירות. עם פרסום התוצאות, נראה היה כי מפלגת הקונגרס והמאואיסטים (בתמיכת הימין המלוכני) יהיו אלה שירכיבו את הממשלה. אך המפלגות הקומוניסטיות הגיעו להסדר ביניהן והקימו ממשלה בתמיכת המפלגות הסוציאליסטיות הקטנות ומפלגת ימין מלוכני אחת.

חשש כי הממשלה לא תחזיק מעמד

אך למרות ההסדרים, נראה כי הממשלה הנוכחית בהובלת ראש הממשלה פרצ'נדה לא תחזיק מעמד בשלטון לאורך זמן. היריבות בין המפלגות לא פחתה, וכבר עתה מסתמן כי מפלגות הקואליציה לא יצליחו להגיע להסכמה בדבר זהות הנשיא הבא. קונפליקט זה עלול להוביל לפיזור הממשלה ובכך לבחירות.

העימותים בקרב השמאל מנוצלים בידי הימין. מאז הבחירות האחרונות, פועל המלך לשעבר גיאנדרה לחיזוק עצמתו. הוא קורא לנפאלים לכוון מחדש את המונרכיה האבסולוטית. במקביל הוא מאשים את הקומוניסטים בשיסוי, בשחיתות וביצירת אי סדר. נוסף לכך, הוא טוען כי השיטה הדמוקרטית פסולה וחותר להוציא את קיום המפלגות הפוליטיות בנפאל מחוץ לחוק.

המקרה של השמאל בנפאל שב ומלמד כי סכסוכים בשורות הקומוניסטים מיטיבים אך ורק עם כוחות הריאקציה. לכן, לאחדות של השמאל נודעת חשיבות ראשונה במעלה.

עידן סלוצקר

בנובמבר האחרון התקיימו בנפאל בחירות. תהליך כינון הממשלה לאחריו הוביל להקמת ממשלה שמאלית בהנהגת שתי המפלגות הקומוניסטיות המרכזיות במדינה (המפלגה הקומוניסטית - מרכז מאואיסטי והמפלגה הקומוניסטית המאוחדת המרקסיסטית-לנינית). ההיסטוריה של השמאל

המהפכני בנפאל, ובעיקר במהלך העשור הקודם, מלמדת על חשיבותה של האחדות בקרב הכוחות השמאליים והמהפכניים. לכן מקווים כוחות השמאל כי שיתוף הפעולה בין שתי המפלגות שבשלטון לא יתערער.

מלחמת האזרחים והמהפכה העממית שהתחוללו בנפאל בשנת 2006 הובילו לסיומה של המונרכיה האבסולוטית של המלך גיאנדרה. בעקבות אירועים אלה עלו שני הפלגים הקומוניסטיים לשלטון כשהם נהנים מתמיכה עממית רחבה. למרות שהם דוגלים בקו אידאולוגי סוציאליסטי, החליטו שתי המפלגות אז לקדם מסגרת דמוקרטית בורגנית. זאת כאמצעי לפירוק יסודות המדינה המלוכנית והדתית.

האיחוד הטכני לא השכיח את היריבות

בעשור שנות שלטונם רשמו הקומוניסטים בנפאל לזכותם הישגים רבים. השלטון הסוציאליסטי ביטל את מוסד הפנצ'יאט - פרלמנט בובות שאסר על פעילות מפלגות פוליטיות, ונשלט הלכה למעשה בידי המלך

והצבא. הישג נוסף שהשיגו הקומוניסטים היה - הפרדת הדת מהמדינה. בכך, הצליחו בין היתר להחליש את שיטת הקסטות, אשר תפסה בזמנו מקום מרכזי רב יותר בחברה הנפאלית. בנוסף, פעלו הקומוניסטים לחיזוק מוסדות הרווחה במדינה וטיפחו את איגודי העובדים. בכך, גרמו לשיפור משמעותי באיכות החיים במדינה.

אולם האיחוד הטכני בין המפלגות הקומוניסטיות השונות לא השכיח את יריבויות העבר ביניהן. לקראת סוף העשור הקודם התעוררו סכסוכים משמעותיים בין הפלגים: אחד ממנהיגי הגוש הקומוניסטי, מדהב קומאר נפאל, האשים את מנהיגי שני הפלגים האחרים ("פרצ'נדה" פושפה קאמאל וק.פ. שרמה-אולי) בבדלנות ובאי-נאמנות לקו המשותף שהגדירה המפלגה בעת האיחוד.

חיכוך זה בישר את תחילתו של מסע האשמות בהובלת שלושת הצדדים, שהאשימו אלה את אלה באי כיבוד הרוטציה בממשלה (בין "פרצ'נדה" ושרמה-אולי); בשחיתות; ובקידום בכירים על בסיס סיעתי.

ההאשמות יצרו מדרון חלקלק שהוביל באופן בלתי נמנע לפיצולים במפלגה הקומוניסטית המאוחדת. בשלב מאוחר יותר החלו הפלגים אף לארגן הפגנות אלה מול אלה. לבסוף החליטו על פיזור הפרלמנט ועל הליכה לבחירות שהתקיימו כאמור בנובמבר 2022.

מערכת הבחירות התנהלה בעוינות מופגנת בין הפלגים. מנהיגי הפלג המאואיסטי החליטו לרוץ ברשימה משותפת עם מפלגת הקונגרס הסוציאלי-דמוקרטית ועם פלגים נוספים שהרכיבו בעבר את המפלגה הקומוניסטית המאוחדת. האיחוד הזה זכה בתמיכת הימין המלוכני המאורגן. את גוש זה אתגר הפלג המרקסיסטי-לניני המאוחד בהובלת שרמה-אולי. הפלג

השחקנית הלן מירן בתפקיד גולדה מאיר - מעבר להיותו שופר תעמולה ציוני, "גולדה" לא מעניין (צילום מתוך הסרט)

על מחאות ועל הקרנות מחאה בפסטיבל הקולנוע בברלין

מבט על הסרטים הישראליים בברלינאלה

וחומרי ארכיון את מעצר הקטינים השיטתי שמבצע צה"ל באוכלוסייה הפלסטינית הכבושה.

"גולדה" סרט תעמולה בנאלי

הסרט השני שהוקרן וחולל סערה היה "גולדה" בבימויו של היוצר הישראלי זוכה האוסקר גיא נתיב. בסרט משתתפים כוכבי קולנוע וטלוויזיה ישראלים, בהם רמי הויברגר וליאור אשכנזי. למרות שחברת ההפקה של הסרט בריטית, הוא מתאר סיפור ישראלי. עלילתו מוקדשת לתיאור תפקודה של ראש-הממשלה גולדה מאיר בפרוץ מלחמת יום כיפור. הוא מאמץ לחלוטין את הנרטיב הישראלי-הציוני הקלאסי בנוגע למלחמה: השואה מוזכרת שוב ושוב, אך הפלסטינים, למשל, לא נזכרים במילה.

כרגיל, הגנרלים דדו ואלי זעירא הם האשמים במלחמה. איש המוסד צבי זמיר הוא מי שהתריע, וגולדה מלאה בכוונות טובות אך לא יודעת כיצד לנהל מלחמה. גם מעבר לרובד הפוליטי המגויס, הנדוש והבעייתי, המציג בצורה שטחית מאוד את יחסי ישראל-ארה"ב בעידן המלחמה הקרה, הסרט קונבנציונלי להחריד מבחינת התסריט ועיצוב הסצנות. הוא נראה כגרסה הוליוודית לספרי הלימוד הישראליים. כפי שאמר לי חבר: "גם בקטגוריה המפוקפקת של סרטי המלחמה הציוניים, קיימים טובים ממנו בהרבה".

ההקרנות המיוחדות של "גולדה" באולמות הענק בפסטיבל עוררו תרעומת בקרב פעילים פוליטיים. כך, למשל, נערכה הפגנה פרו-פלסטינית מחוץ להקרנתו (21.02). ביום ההפגנה הודיעו פעילים שמאליים ישראלים, כי יקרינו בברלין באופן עצמאי את הסרט הדוקומנטרי הישראלי "טנטורה". כידוע מציג סרט זה את פשעי המלחמה שביצעה ישראל במהלך הנכבה הפלסטינית. כך אתגרו את האופן בו מציג "גולדה" את צה"ל.

סרטו הדוקומנטרי של אלון שורץ, העוסק בטבח שביצעו חיילים ישראליים בתושבי הכפר טנטורה, עורר עניין רב ברשות הפלסטינית והוקרן בתחומיה. זאת לאחר שנים ארוכות בהן התקיים הלכה למעשה חרם פלסטיני על סרטים ישראליים. אשר לברלינאלה, בניגוד לשנים קודמות, השנה לא הוקרן בו שום סרט פלסטיני.

גולי דולב-השילוני

פסטיבל הקולנוע ה-73 של ברלין - מפסטיבלי הקולנוע הנודעים והנחשבים בעולם, הקרוי 'ברלינאלה', נערך בחודש שעבר. הפסטיבל הקרין שני סרטים ישראליים, או ליתר דיוק שני סרטים של במאים ישראליים, ושניהם עוררו סערות פוליטיות ועניין רב.

"המשלחת" - קריאה אמיצה לקולנוע ביקורתי

סרט אחד היה "המשלחת" מאת אסף סבן. הסרט מתאר בהומור, ברגישות וגם בביקורתיות רבה את המסע לפולין, אליו יוצאים בני הנוער הישראליים ברובם. הסרט מתאר מהלך הנחשב טבעי בעיני רוב החברה. אך להקרנת הבכורה שלו הייתה משמעות שונה לגמרי בגרמניה. הסרט מצליח ללכוד את מרכזיות השואה בחינוך הישראלי, ואת השילוב המקבירי בין הביקור במחנות הריכוז לבין אנרגיית הנעורים. בסיום ההקרנה הראשונה של הסרט, נשא המפיק יואב רועה דברים בחריפות ובאומץ נגד ההפיכה המשטרית שמובילה ממשלת הימין של נתניהו. בין השאר אמר: "כשנשוב בעוד כמה ימים לישראל, ייתכן כי לא נחזור לאותה מדינה ממנה יצאנו. הכנסת עומדת להשמיד את השיטה הדמוקרטית הישראלית, וישראל מתאבדת לאחר 75 שנות קיום. יכול להיות שזה עתה צפיתם בסרט הישראלי האחרון שמייצג את ישראל שאנחנו מכירים. ייתכן כי חופש הביטוי שניתן לעיתונאים ולאמנים יוגבל עד מאוד".

מרשימה במיוחד הייתה קריאתו של רועה לנציגי השגרירות הישראלית, שישבו בקהל בעת ההקרנה, "להתנגד להפיכה האלימה" ו"להשמיע את קולם".

ראוי לציין כי קולנוע הוא מדיום האמנות היקר ביותר. ככזה, תלות תעשיית הקולנוע ומפיקי הסרטים בתמיכה ממשלתית ובקרנות ציבוריות גדולה במיוחד. לכן, כל ביקורת נועזת עלולה לגרור השלכות ישירות.

עם זאת, הדברים שנשא רועה בברלין בפירוש לא חוללו את הסערה הפוליטית הגדולה ביותר אליה נקלע הקולנוע השנה. בחודש שעבר חתר שר התרבות מיקי זוהר (עוד קשה לכתוב צירוף מילים אבסורדי זה) לשלול את המימון הממשלתי שקיבל הסרט "שני ילדים ביום" בבימויו של דוד וקסמן ובהפקת יואב רועה והחברה "גם סרטים". סרט דוקומנטרי זה מתעד באמצעות ראיונות עומק, תצלומים

הפעילה האנטי-נאצית שרלוט דלבו במחנה ההשמדה אושוויץ (צילום: "הומניטה")

זכרונותיה של האסירה הקומוניסטית מאושוויץ

מבתי הכלא בצרפת לאושוויץ. הן נכנסו למחנה בעודן שרות את "המרסייז" וקוראות סיסמאות. מתוך 230 הנשים שהיו במשלוח, 49 בלבד שרדו.

החוקר מיכאל רוטברג כתב: "ספריה של שרלוט דלבו הם העדות הקשה והחותכת ביותר לחיים במחנות ההשמדה הנאציים". המשפט "איש מאיתנו לא יחזור", שכתב המשורר הנודע גיום אפולינר, נבחר ככותרת הספר הראשון בטריילוגיה של דלבו (פורסם בצרפת ב-1965). חיבור הטריילוגיה "אושוויץ ולאחר מכן" היה תהליך קשה מנשוא עבור דלבו. "המילים חזרו אליי מאז, כפי שאתם רואים", כתבה בספר הנועל את הטריילוגיה (1995).

יוסי אבו

ערב השקת אוסף המסמכים הדיגיטלי על הממשל הצבאי

מכון עקבות ישיק השבוע בתל-אביב אוסף מסמכים דיגיטלי העוסק בתקופת הממשל הצבאי ודיכוי אזרחי ישראל הערבים-פלסטינים. ההשקה תציג מסמכים מהאוסף. באירוע יתקיים דיון בהשתתפות העיתונאית חנין מג'אדלה ("הארץ"), עו"ד רוני פלי (האגודה לזכויות האזרח) ואדם רז (מכון עקבות). חברי הפאנל ידונו בהשלכות הממשל הצבאי בעבר ובהווה. השחקן דורון תבורי יקרא מסמכים מהאוסף ובמשחקו יפיח בהם חיים.

מכון עקבות מסר: "האוסף מכיל מאות מסמכים ארכיוניים מקוריים מתקופת הממשל הצבאי. המסמכים מספקים מבט חסר תקדים על אחת התקופות המושקעות ביותר בהיסטוריה של מדינת ישראל. המסמכים מטילים אור על הסיבות להקמת הממשל הצבאי, על דרך פעולתו ועל האופן בו עיצב את חיי היום-יום של אזרחי ישראל הפלסטינים שחיו בדיכוי ישיר ממאי 1948 ועד דצמבר 1966.

אירוע ההשקה הציבורי יתקיים ביום חמישי, 2.3, בשעה 20:00, במשרדי קרן רוזה לוקסמבורג, שדרות רוטשילד 11 (קומה 2), תל אביב.

"אף אחד מאיתנו לא יחזור", ספרה של הפעילה הקומוניסטית הצרפתייה שרלוט דלבו, ראה אור באחרונה בתרגומה של רמה איילון ובהוצאת עם עובד. הספר הוא חלק ראשון בטריילוגיה שחיברה הסופרת ניצולת אושוויץ. זו הוגדרה בארצה "אחת מפסגות הספרות שנכתבה לאחר השואה".

דלבו מתעדת את רגעי האימה שחוותה; את מאמצי הנאשים לשרוד את התופת; ואת התמיכה ההדדית בין הנשים שהגיעו עמה למחנה: כולן התנגדו באופן פעיל לכיבוש הנאצי של צרפת. דלבו מתחקה אחר קורות נשים אלה בשנים שחלפו מאז וחושפת את הטראומה שנשאו בלבן ובגופן כל חייהן.

בגב התרגום לעברית נכתב: "בעוצמה פואטית חריגה ביופיה, מישירה דלבו מבט מצמית אל הזוועה ומוכיחה כי ניתן לכתוב ספרות ושירה אחרי אושוויץ. יצירתה נחשבת כיום קלאסיקה של ספרות השואה, והעדות הנשית החשובה ביותר שנכתבה בפרוזה מאותם ימים אפלים".

דלבו, קומוניסטית, סופרת ואשת תיאטרון, נעצרה בידי הגסטפו בפריס ב-1942 באשמת פעילותה בתנועת ההתנגדות הצרפתית לכיבוש הנאצי ("הרזיסטנס"). היא היתה אז בת 29. בעלה ג'ורג' דודאש (אף הוא פעיל קומוניסטי) נעצר יחד עמה, אך הוצא להורג יחד עם חברי הנוער הקומוניסטי ומהגרי עבודה יהודים וארמנים. דלבו שהתה בבתי כלא ובמחנות מעצר שונים בצרפת עד שנשלחה לאושוויץ בינואר 1943.

כעבור שנה, בינואר 1944, נשלחה דלבו למחנה ראוונסבריק (כ-80 ק"מ מברלין). ממנו שוחררה ב-30 באפריל 1945 בידי חיילי הצבא האדום. עם משוחררי המחנה נמנו רבים שהיו אז בעיצומה של צעדת המוות.

בטרם מעצרה, עמדו בני הזוג דלבו ודודאש בראש תא אנשי אקדמיה ואמנים קומוניסטים שפעל במחתרת נגד הכיבוש הנאצי. במארס 1942 נעצרו כמאה מחברי התא בידי שוטרים צרפתים ואנשי גסטפו. ביניהם היו הפילוסוף המרקסיסט הנודע ג'ורג' פוליצר והפיסיקאי פרופ' ז'אק סולומון. דלבו נמנתה עם משלוח הנשים היחיד של מתנגדות פוליטיות. נשים אלה היו ברובן קומוניסטיות והן נשלחו

הפסיכולוגיה הציבורית תחת איום

ועידת חד"ש ה-20

לחיצוק מאבקנו המשותף הערבי-יהודי
להגנה על המרחב הדמוקרטי ונגד הפשיזם
לשוויון מלא לאוכלוסייה הערבית
לסיום הכיבוש, לזכויות העם הפלסטיני ולשלום צודק
להגנת זכויות העובדות והעובדים, למיגור העוני,
לשוויון האישה
הוועידה תפתח ביום ה', 2 במרס, בשעה 18:30
באולם סמירמיס בשפרעם, ותימשך בימים 3-4 במרס

מאות פסיכולוגים מפגנים (27.2) מול בניין הוועד הפועל של ההסתדרות (צילום: מטה מאבק)

מאות פסיכולוגים הפגינו השבוע (27.2) מול בית נבחרת ההסתדרות ברחוב ארלוזורוב בתל-אביב למען תנאי שחר הולמים. ההפגנה התקיימה בעקבות פירוק חטיבת הפסיכולוגים בהסתדרות. לפני כחודשיים, החליטה ההסתדרות המח"ר (מדעי החברה והרוח) לפרק את החטיבה, שמנהיגיה נאבקים להשגת מודל שחר חדש. זאת במקביל למו"מ בדבר הסכם שחר עבור כלל עובדי המגזר הציבורי, אותו מנהל בחשאי יו"ר ההסתדרות, ארנון בר-דוד.

ד"ר יואב בליי, חבר מזכירות חטיבת הפסיכולוגים שפורקה מסר: "חמור מאד שבעת הזו בחרה ההסתדרות המח"ר לפרק את חטיבת הפסיכולוגים, האמונה על ייצוג השירות הפסיכולוגי הציבורי המיושם גם כן. אני פונה ליו"ר ההסתדרות להתערב ולהקים איגוד מקצועי לפסיכולוגים שיפעל מחוץ למח"ר. כך יבהיר כי ההסתדרות היא ביתם של הפסיכולוגים, וכי היא רואה במתן שירות פסיכולוגי לכל אזרח מענה חיוני ושירות חברתי חשוב לציבור בישראל".

בליי הוסיף: "דווקא בתקופה כזו, בה מתחוללים ניסיונות לסתימת פיות, החליטה ההסתדרות המח"ר לפרק את נציגות הפסיכולוגים, שעמלה רבות במהלך השנים האחרונות לשמירה על הפסיכולוגיה הציבורית בישראל. חיוני לשמור בכל מחיר על שירות ציבורי המאפשר למושתקים להשמיע את קולם".

יו"ר התנועה למען הפסיכולוגיה הציבורית, אליה מרדו, הוסיפה: "אנחנו רואים בחומרה רבה את פירוק הנציגות הדמוקרטית של הפסיכולוגים על ידי יו"ר המח"ר אלכסנדרה קרושינסקי. היא אפשרה למחוק נבחר ציבור אשר עמלו לילות כימים על הצלת השירות הפסיכולוגי בישראל. לא נותר ולא נעצור כי אנו פועלים מדם ליבנו".

מרדו סיכמה: "אנחנו דורשים מיו"ר ההסתדרות ארנון בר-דוד לעשות סדר בדברים ולהוציא אותנו מידי ההסתדרות המח"ר. כך תהיה לנו תשתית לניהול מאבק עובדים בטווח הרחוק ובהובלת ההנהגה בה בחרנו בעצמנו. רק כך נציל את המערך הפסיכולוגי בארץ, בתקופה זו בה הציבור זקוק יותר מתמיד למענה נפשי".

תנד"י - תנועת נשים דמוקרטיות בישראל כן לשוויון, לא לאלימות, לא לכיבוש

אירועים לציון יום האישה

ביום ד', 8.3, בשעה 18:00

נצרת, אולם סינמאנא

ברכות והקרנת הסרט "בנות עבד אל רחמאן"

ביום א' 12.3, בשעה 16:00

כפר קרע, המרכז הקהילתי אלחוארנה

ברכות: פראס בדחי, ראש המועצה המקומית

ד"ר עפו אגבריה, יו"ר מועצת חד"ש

נסרין אסילה, חברת מזכירות תנד"י

תוכנית אמנותית: המשוררת פכריה מסרי

להקת שירה וריקוד בהדרכת רפעת אסדי

הזמרת שהד מסרי במחרוזת שירי פירוז

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

שתי הופעות

בר - אורן - טאו "אלקטריק טריו"

רביעי, 1.3, בשעה 20:00

השבוע באתר "זו הדרך"

ראשי תוכניות ללימודי תקשורת באקדמיה: ממשלת נתניהו פוגעת בעיתונות, רוסיה שוללת את תכנית השלום הסינית, ההרוג ה-15 מתאונות עבודה ועוד...

zoha.org.il

ת"ד 26205, ת"א 6126102, מל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com
אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י: maki.org.il info@maki.org.il